

WSTĘP

Analizując współczesne media, coraz częściej dostrzegamy, że perswazja, manipulacja czy propaganda nie przybierają form oczywistych, lecz ukryte. Oddziałują poprzez treść komunikatów, dobór słów, sposoby prowadzenia narracji czy kreację symbolicznych przedstawień wydarzeń i postaci publicznych. Mechanizmy te sprawiają, że odbiorcy nierzadko przyjmują określone interpretacje rzeczywistości, zanim jeszcze zdążą je krytycznie przeanalizować.

Niniejsza publikacja gromadzi wybrane teksty zaprezentowane podczas trzeciej edycji konferencji naukowej „Zjawiska propagandy i manipulacji w prasie, telewizji, radiu i Internecie”, zorganizowanej w czerwcu 2024 roku przez Dziennikarskie Koło Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Wydarzenie zgromadziło badaczy z różnych ośrodków akademickich z całej Polski, którzy podjęli próbę uchwycenia wieloaspektowych strategii oddziaływania medialnego – od polityki, przez kulturę, aż po język i narracje tożsamościowe.

Monografię otwiera analiza fenomenu berluskonizmu, ukazująca, w jaki sposób włoskie media lat 80. XX wieku stały się przestrzenią manipulacji i kreowania nowego stylu komunikacji politycznej. Kolejny tekst przybliży problematykę prasowych relacji dotyczących konfliktu izraelsko-palestyńskiego na łamach tygodnika „Polityka”, historia pełni tu funkcję narzędzia perswazji i interpretacji wydarzeń międzynarodowych. W dalszej części znalazł się artykuł poświęcony wystąpieniom Władimira Putina, odsłaniający charakterystyczne techniki manipulacyjne w dyskursie politycznym. Zebrane badania obejmują również współczesne polskie media. Autorzy analizują m.in. narrację o społeczności LGBTQ+ w „Naszym Dzienniku”, sposoby przedstawienia wizyty prezydenta Andrzeja Dudy i premiera Donalda Tuska w Stanach Zjednoczonych oraz zabiegi obecne w paskach informacyjnych Telewizji Republika. Każdy z tekstów ukazuje inne oblicze manipulacji – od subtelnej wartościowania po jawną polaryzację odbiorców.

Mamy nadzieję, że monografia nie tylko pozwoli poszerzyć refleksję naukową nad zjawiskami perswazji i manipulacji, lecz także stanie się inspiracją do krytycznego odbioru mediów.

Paulina Czarnek-Wnuk, Kacper Szczepaniak